

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Obdo/4/2025
Identifikačné číslo spisu:	8113207968
Dátum vydania rozhodnutia:	28.05.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Lenka Praženková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:8113207968.6

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lenky Praženkovej a členiek senátu Mgr. Sone Pekarčíkovej a JUDr. Ivie Čelkovej, v spore žalobcu Ing. Július Lapdavský Deštrukprojekt, s miestom podnikania Zakarpatská 1901/6, 048 01 Rožňava (t. č. s pozastavenou činnosťou), zastúpený FELŠÖCI & Partners, s.r.o., so sídlom Bajkalská 31, 821 05 Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 47 254 203, proti žalovanému PKB invest, s.r.o., so sídlom Jilemnického 4, 080 01 Prešov, IČO: 36 461 733, zastúpený PETRÁN A PARTNERI ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA s. r. o., so sídlom Puškinova 16, 080 01 Prešov, IČO: 36 854 581, o zaplatenie 78.795,23 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 18Cb/100/2013, v konaní o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 3Cob/116/2023-886 z 25. apríla 2024, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalobcu o d m i e t a .

II. Žalovanému p r i z n á v a voči žalobcovi n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov ako súd prvej inštancie (ďalej tiež „prvoinštančný súd“) rozsudkom č. k. 18Cb/100/2013-594 z 22. októbra 2019 prvým výrokom žalobu žalobcu zamietol, druhým výrokom priznal žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % a tretím výrokom priznal štátu voči žalobcovi rovnako nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Rozhodol tak o žalobe, ktorou žalobca žiadal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 80.462,31 eura a náhradu trov konania, z titulu zmluvnej pokuty.

2. Z odôvodnenia prvoinštančného rozsudku vyplýva, že na základe zmluvy o dielo (ďalej aj „ZoD“) č. 42-11-18/08 zo dňa 20. novembra 2008 uzavretej medzi žalobcom ako zhotoviteľom a žalovaným ako objednávatelom, si žalobca písomne dňa 13. augusta 2012 v zmysle čl. VIII. uplatnil právo zhotoviteľa na vyúčtovanie zmluvnej pokuty v dohodnutej výške 0,05 % z fakturovanej sumy za každý deň

omeškania, z dôvodu, že žalovaný sa dostal do omeškania s úhradou jednotlivých dodávateľských faktúr, čo predstavuje celkovú výšku zmluvnej pokuty 80,462,31 eura.

3. Žalovaný žiadal žalobu zamietnuť a rovnako si vyčíslil zmluvnú pokutu, vzniknutú v dôsledku porušenia povinnosti žalobcu odovzdať dielo riadne a včas, keď ako zhotoviteľ v zmysle príslušnej zmluvy neodovzdal dielo v dohodnutom termíne. Vyčíslenú zmluvnú pokutu následne žalovaný započítal vo vzťahu k uplatnenému nároku žalobcu do výšky žalovanej istiny formou jednostranného zápočtu, a to dňa 24. februára 2014. Na pojednávaní konanom dňa 20. novembra 2014 právny zástupca žalovaného uviedol, že čo sa týka výšky uplatnenej zmluvnej pokuty žalobcom, túto nenamieta, akceptuje ju, žiada však na tento nárok započítať vyúčtovanú zmluvnú pokutu žalovaným, na základe čoho stretom týchto dvoch nárokov pohľadávka žalobcu zanikla, z dôvodu ktorého žiadal žalobu zamietnuť.

4. Okresný súd Prešov v poradí prvým rozsudkom č. k. 18Cb/100/2013-216 zo dňa 26. februára 2015 rozhodol tak, že uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 80.462,31 eura do troch dní od právoplatnosti rozsudku, súčasne vyslovil, že o trovách konania rozhodne osobitným uznesením do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

5. Na základe odvolania žalovaného rozhodol Krajský súd v Prešove ako súd odvolací, ktorý uznesením č. k. 5Cob/28/2015-257 z 2. marca 2016 označený prvoinštančný rozsudok podľa § 221 ods. 1 písm. h) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie dôvodiac tým, že súd prvej inštancie sa nedostatočne vysporiadal so započítacím prejavom žalovaného oproti uplatnenej pohľadávke žalobcu. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia, okrem iného uviedol, že v prejednávanej veci je nesporné, že oproti sebe stoja dve pohľadávky z titulu zmluvnej pokuty, ktoré si vzájomne vyúčtovali účastníci v zmysle čl. VIII. ods. 1, 2 ZoD, pričom si zmluvnú pokutu oproti uplatnenej zmluvnej pokute zo strany žalobcu jednostranne započítal žalovaný, a to písomnosťou zo dňa 24. februára 2014. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie sa nedostatočným spôsobom vysporiadal so spôsobilosťou pohľadávky žalovaného na započítanie z titulu zmluvnej pokuty vo vzťahu k žalobcovi za oneskorené odovzdanie diela. Poukázal na čl. XII. ods. 1 ZoD, podľa ktorého zmeny alebo doplnky tejto zmluvy je možné urobiť len na základe vzájomnej dohody zmluvných strán, a to písomným dodatkom k zmluve a uviedol, že obaja účastníci na odvolacom pojednávaní zhodne potvrdili, že žiaden písomný dodatok k zmluve ohľadom tzv. oneskoreného odovzdania diela medzi účastníkmi dodatočne písomne uzavretý nebol, a teda aj na toto dojednanie bude musieť prihliadať súd prvej inštancie pri dokazovaní spôsobilosti pohľadávky žalovaného z titulu zmluvnej pokuty na započítanie oproti pohľadávke žalobcu. Na základe uvedeného odvolací súd uzavrel, že až na základe ďalšieho dokazovania ohľadom spôsobilosti pohľadávky žalovaného na započítanie oproti pohľadávke žalobcu, bude možné vo veci znovu rozhodnúť.

6. Po vrátení veci Okresný súd Prešov rozhodol dňa 15. mája 2018 (v poradí druhým) rozsudkom č. k. 18Cb/100/2013-376 (ďalej aj „2. rozhodnutie okresného súdu“) tak, že uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 78,795,23 eura, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol, súčasne rozhodol o trovách konania a o trovách štátu.

7. Opäť na základe odvolania žalovaného vec prejednal Krajský súd v Prešove ako súd odvolací, ktorý uznesením č. k. 6Cob/65/2018-458 zo dňa 29. januára 2019 (ďalej aj „2. rozhodnutie odvolacieho súdu“) odmietol odvolanie žalovaného proti výroku, ktorým súd prvej inštancie žalobu v prevyšujúcej časti zamietol a v zostávajúcej časti rozsudok podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a v tejto časti vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie konštatujúc, že súd prvej inštancie sa neriadil pokynmi odvolacieho súdu vyjadrenými v predošlom rozhodnutí a nevysporiadal sa s námietkami žalovaného, čím v dôsledku arbitrárnosti došlo k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý proces. Odvolací súd vo svojom 2. rozhodnutí uviedol, že v prejednávanej veci bolo rozhodujúcim právne posúdenie započítacieho prejavu žalovaného do výšky uplatnenej pokuty zo strany žalobcu, ktorý mal nastať písomným podaním žalovaného s názvom „Vyúčtovanie časti zmluvnej pokuty“ zo dňa 25. februára 2014 a v ňom obsiahnutého zápočtu a že v prejednávanej veci je nesporné, že sa jedná o záväzkový vzťah medzi podnikateľmi (§ 261 ods. 1 Obchodného zákonníka, ďalej tiež len „ObchZ“), preto treba

vychádzať z právnej úpravy započítania pohľadávok obsiahnutej v § 358 až § 364 ObchZ a § 580 a § 581 Občianskeho zákonníka (ďalej tiež len „OZ“). V ďalšom vymedzil základné predpoklady pre započítanie ako spôsobu zániku záväzku. Vo vzťahu k prejednávanému sporu odvolací súd zároveň uviedol, že už vo svojom prvom rozhodnutí konštatoval, že z obsahu písomnosti z 24. februára 2014 vyplýva, že zo strany žalovaného ide o započítací prejav do výšky uplatnenej pokuty žalobcom, a teda oproti sebe stoja dve pohľadávky zo zmluvných pokút. Platnosť tohto právneho úkonu nebola pre odvolací súd a ani pre súd prvej inštancie do jeho v poradí prvého rozhodnutia sporná. Odvolací súd už vo svojom v poradí prvom zrušujúcom rozhodnutí uviedol, že v prejednávanom prípade je nesporné, že oproti sebe stoja dve pohľadávky z titulu zmluvnej pokuty s tým, že súd prvej inštancie sa nedostatočným spôsobom vysporiadal so spôsobilosťou pohľadávky žalovaného na započítanie z titulu zmluvnej pokuty vo vzťahu k žalobcovi za oneskorené odovzdanie diela, keď poukázal na článok XII. ods. I Zmluvy o dielo, podľa ktorého zmeny alebo doplnky tejto zmluvy je možné urobiť len na základe vzájomnej dohody zmluvných strán, a to písomným dodatkom k zmluve, pričom obe sporové strany zhodne potvrdili, že žiaden písomný dodatok k zmluve ohľadom tzv. oneskoreného odovzdania diela medzi účastníkmi dodatočne písomne uzavretý nebol. Výslovne uložil súdu prvej inštancie na toto dojednanie pri dokazovaní spôsobilosti pohľadávky žalovaného z titulu zmluvnej pokuty na započítanie oproti pohľadávke žalobcu prihliadať, čo však súd prvej inštancie nerešpektoval, keď v odôvodnení jeho rozhodnutia absentuje čo len zmienka o tom, ako sa s touto skutočnosťou vysporiadal. Odvolací súd súčasne zdôraznil, že žalovaný touto písomnosťou vyčíslil svoje pohľadávky, pohľadávky žalobcu, uviedol ich splatnosť a vyjadril úmysel tieto vzájomne započítať. Odvolací súd, dospejúc k záveru, že v prejednávanej veci nebolo sporu, že obe pohľadávky sa týkajú tých istých účastníkov v rozdielnom postavení, tak ako to má na mysli § 580 OZ, zároveň, že sa jedná o plnenie rovnakého druhu (v peniazoch), konštatoval, že rozpornou bola len tá skutočnosť, či sa jedná o pohľadávku spôsobilú na započítanie. V tomto smere spôsobilosť pohľadávky žalovaného na započítanie titulom zmluvnej pokuty vo vzťahu k žalobcovi za oneskorené odovzdanie diela po zohľadnení, že v konaní žiaden písomný dodatok v zmluve ohľadom neskoršieho odovzdania diela preukázaný a ani tvrdený nebol, nebola nijako zo strany žalobcu vyvrátená.

Vzhľadom na to, že v konaní nie je sporná vzájomnosť pohľadávok, keď ide o dva záväzky medzi tými istými subjektmi - u žalobcu aj žalovaného, záväzky zo zmluvných pokút, rovnako nie je sporný ani druh plnenia, keď predmetom obidvoch pohľadávok sú peňažné čiastky a nie je sporná ani spôsobilosť pohľadávok, keď u oboch ide o pohľadávky zo súkromnoprávneho vzťahu titulom zaplatenia zmluvných pokút na základe Zmluvy o dielo č. 42-11-18/08 z 20. novembra 2008, odvolací súd uložil súdu prvej inštancie posúdiť, či právny úkon žalovaného označený ako „Vyúčtovanie časti zmluvnej pokuty“ z 24. februára 2014 smeruje k započítaniu pohľadávky žalovaného z titulu zmluvnej pokuty na pohľadávku žalobcu z rovnakého titulu. Zdôraznil, že je najmä potrebné, aby súd prvej inštancie posúdil obsah tohto právneho úkonu, t. j. či je z neho zrejmé, ktorú pohľadávku si žalovaný uplatnil na započítanie a v akej výške proti pohľadávke žalobcu ako veriteľa. Až po prípadnom zistení, či sa jedná o určitý právny úkon zo strany žalovaného, t. j. keď súd prvej inštancie posúdi, že týmto úkonom žalovaný uplatnil svoju pohľadávku vo výške minimálne takej, akou je výška uplatnenej pohľadávky žalobcu, má zamerať svoje dokazovanie na preukázanie, že žalovaný tento kompenzačný prejav adresoval žalobcovi. Zdôrazniac, že k tomuto započítaniu nedochádza automaticky, ale vyžaduje sa k uvedenému smerujúci právny úkon, uviedol, že je na žalovanom, aby preukázal, či započítací prejav obsiahnutý vo „vyúčtovaní časti zmluvnej pokuty“ zo dňa 25. februára 2014 doručil žalobcovi.

8. Súd prvej inštancie po opätovnom vrátení veci, vykonaným dokazovaním (špecifikovaným v bode 9. svojho v poradí 3. rozsudku) zistil nasledujúci skutkový stav:

8.1. Sporové strany uzavreli dňa 20. novembra 2008 Zmluvu o dielo číslo 42-11-18/08, predmetom ktorej bol záväzok žalobcu ako zhotoviteľa vyhotoviť dielo Stavebné a zemné práce podľa predloženého rozpočtu, podľa projektovej dokumentácie odsúhlasenej investorom, v súlade s touto zmluvou, právnymi predpismi, technickými normami a odovzdať ho v mieste stavby podľa článku I tejto zmluvy

objednávateľovi (žalovanému). V článku II. bod 5 žalobca ako zhotoviteľ potvrdil, že sa v plnom rozsahu oboznámil s projektovou dokumentáciou, charakterom a rozsahom diela v zmysle projektovej dokumentácie a že sú mu známe technické, kvalitatívne a iné podmienky realizácie diela. V článku III. bod 5 sa žalobca ako zhotoviteľ zaviazal ihneď písomne oznámiť objednávateľovi vznik prekážky, ktorá bráni alebo sťažuje dodržanie harmonogramu prác na diele, resp. zhotovení diela (časti diela) s dôsledkom hroziaceho omeškania, súčasne uvedenú okolnosť vyznačí v stavebnom denníku. V článku IV. bola medzi účastníkmi dohodnutá cena diela v celkovej výške 3.072.248,94 eura. V článku VIII. sa zmluvné strany dohodli, že zhotoviteľ zaplatí objednávateľovi zmluvnú pokutu vo výške 0,5 % z ceny diela (vrátane DPH) za každý, aj začatý deň omeškania s odovzdaním diela v dohodnutom termíne. Pri omeškaní zhotoviteľ spočívajúcim v nedodržaní harmonogramu postupu prác stavby má objednávateľ nárok na zmluvnú pokutu vo výške 5.000,-- Sk za každý deň omeškania. V bode 2. si dohodli, že ak je objednávateľ v omeškaní s úhradou faktúry zhotoviteľa, je tento oprávnený požadovať od neho zmluvnú pokutu vo výške 0,05 % fakturovanej sumy za každý deň omeškania.

8.2. Dodatkom č. 1 z 25. novembra 2008 sa účastníci dohodli na zmene ceny za dielo na sumu 2.623.950,-- Sk (7.099,08 eura), ako aj na čase vykonania, podľa článku II. zmluvy o dielo od dátumu podpísania zmluvy do ukončenia prác, najneskôr do 31. decembra 2008. Dodatkom č. 2 (bez uvedenia dátumu), ktorý bol podpísaný oboma stranami, sa taktiež menila cena prác.

8.3. Zároveň súd zistil, že dňa 14. apríla 2010 bol spísaný zápis o odovzdaní a prevzatí stavby alebo jej časti č. 1/2010 podpísaný žalobcom, konateľom žalovaného a Ing. D. L., riaditeľom žalovanej spoločnosti, v ktorom je konštatované, že dôvody pre nedodržanie pôvodného termínu v zmluve o dielo boli jednak zmenou situácie na stavbe (HTU), ako aj mnohými zmenami, napr. zmeny pri výkopových prácach, čerpanie vody, premoknuté podlažie staveniska a pod., ktoré projektová dokumentácia nezohľadňovala a požiadavkami investora stavby (dodatky a stavebné denníky), ako aj v dôsledku nepripravených objektov zo strany investora: SO - 14 Úprava trafostanice VSE Košice a SO - 19 plynovod mesto Rožňava. Stavba bola hodnotená podľa platnej projektovej dokumentácie v kvalite „dobrá“ a dátum skončenia preberacieho konania bol stanovený na 17. mája 2010.

8.4. Súd prvej inštancie tiež konštatoval, že žalovaný v súlade s pokynom odvolacieho súdu smerujúcim k doplneniu dokazovania, predložil súdu potvrdenie o doručení započítacieho prejavu žalobcovi zo dňa 24. februára 2014, spolu s doručenkou. Z uvedeného dôkazu vyplynulo, že započítací prejav sa ocitol vo sfére dispozície žalobcu dňa 27. februára 2014 a že žalobcovi bol započítací prejav doručený dňa 3. marca 2014 s tým, že akoukoľvek nezáväznou priebežnou korešpondenciou medzi sporovými stranami nemohlo dôjsť k zmene termínu odovzdania diela nováciou.

8.5. Súd prvej inštancie vec po právnej stránke vec posúdil podľa ustanovení § 34, § 35 ods. 2, § 37 ods. 1, § 544, § 575 ods. 1, 2, § 580 OZ a § 536, § 263, § 264 a § 265, § 266 ods. 1, 2, 3, 4, § 300, § 323 ods. 1 § 358, § 373 a § 374 ods. 1 ObchZ so záverom, že nárok žalobcu zanikol v dôsledku dôvodne uplatnenej a doručenej kompenzačnej námietky, vychádzajúcej zo záverov uvedených v rozhodnutí odvolacieho súdu, jeho právneho názoru a podrobného odôvodnenia, ktorým je súd prvej inštancie viazaný. Odvolací súd uložil súdu prvej inštancie posúdiť, či právny úkon žalovaného označený ako „Výúčtovanie časti zmluvnej pokuty“ zo dňa 24. februára 2014 smeruje k započítaniu pohľadávky žalovaného z titulu zmluvnej pokuty na pohľadávku žalobcu z rovnakého titulu. Súd prvej inštancie preto opakovane skúmal obsah tohto právneho úkonu, t. j. či je z neho zrejmé, ktorú pohľadávku si žalovaný uplatnil na započítanie, v akej výške proti pohľadávke žalobcu ako veriteľa. Z obsahu písomnosti z 24. februára 2014 s názvom „Výúčtovanie časti zmluvnej pokuty“ pre súd vyplynulo, že zo strany žalovaného ide o započítací prejav do výšky pokuty uplatnenej žalobcom, teda oproti sebe stoja dve pohľadávky zo zmluvných pokút, ktorého platnosť (určitosť a zrozumiteľnosť) nie je aj podľa odvolacieho súdu sporná. Žalovaný si v konaní predmetnou písomnosťou započítal oproti pohľadávke žalobcu z titulu zmluvnej pokuty zmluvnú pokutu v zmysle čl. VIII./I ZoD za oneskorené odovzдание diela, a to vo výške 308.761,18 eura, ktorú nakoniec modifikoval oneskoreným odovzdaním diela od 1. októbra 2009 do 25. februára 2014, teda za 148 dní omeškania na sumu 227.346,42 eura, podľa ustanovenia § 147 ods. 2 veta za bodkočiarkou CSP, ako kompenzačnú námietku, do výšky uplatnenej

pohľadávky žalobcu. V zmysle rozhodnutia odvolacieho súdu, prvoinštančný súd zameral dokazovanie na preukázanie, kedy a akým spôsobom žalovaný tento kompenzačný prejav adresoval žalobcovi. Žalovaný v konaní preukázal, že predmetný započítací prejav zo dňa 24. februára 2014 sa ocitol vo sfére dispozície žalobcu dňa 27. februára 2014 a že žalobcovi bol započítací prejav doručený dňa 3. marca 2014. Nárok žalovaného uplatnený kompenzáciou je teda čo do právneho základu daný, čo potvrdzuje zistené skutkové ustálenie času odovzdania diela na deň 30. septembra 2009 a nadväzujúca skutočnosť, že žalobca bol s odovzdaním diela v omeškaní minimálne do 7. mája 2010, v dôsledku čoho vznikol nárok žalovaného na uplatnenie zmluvnej pokuty. Žalobcom namietaná spôsobilosť pohľadávky žalovaného na započítanie titulom zmluvnej pokuty vo vzťahu k žalobcovi za oneskorené odovzdanie diela, po zohľadnení, že v konaní žiaden písomný dodatok k zmluve ohľadne neskoršieho odovzdania diela preukázaný a ani tvrdený nebol, nebola zo strany žalobcu vyvrátená, čo potvrdzuje existenciu a spôsobilosť vzájomných nárokov na započítanie.

8.6. O náhrade trov konania a trovách štátu rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 v spojení s článkom 4 ods. 1, 2 CSP a štátu, ako aj úspešnému žalovanému priznal právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

9. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca z odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) CSP a navrhol prvoinštančný rozsudok zmeniť a žalobe v celom rozsahu vyhovieť.

10. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací, rozsudkom č. k. 3Cob/116/2023-886 z 25. apríla 2024 rozsudok súdu prvej inštancie č. k. 18Cb/100/2013-594 z 22. októbra 2019 podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil konštatujúc, že súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne aplikoval príslušné právne predpisy a tento správne právne posúdil, riadiac sa právnym názorom odvolacieho súdu vysloveným v jeho druhom zrušujúcom rozhodnutí. Zdôraznil, že odvolací súd už v prvom svojom rozhodnutí vytkol prvoinštančnému súdu nedostatočné vysporiadanie sa so započítacím prejavom žalovaného oproti pohľadávke uplatnenej žalobcom; odvolací súd vtedy aj konštatoval, že z obsahu písomnosti z 24. februára 2014 vyplýva, že zo strany žalovaného ide o započítací prejav do výšky uplatnenej pokuty žalobcom, pričom platnosť tohto právneho úkonu nebola pre odvolací súd a ani pre súd prvej inštancie, do jeho v poradí prvého rozhodnutia, sporná. Uvedenou písomnosťou žalovaný vyčísliť svoje pohľadávky, pohľadávky žalobcu, uviedol ich splatnosť a vyjadril úmysel tieto vzájomne započítať. Následne, v poradí v 2. rozhodnutí, odvolací súd jednoznačne konštatoval (bod 64. odôvodnenia), že v konaní nie je sporná vzájomnosť pohľadávok, keď ide o dva záväzky medzi tými istými subjektmi u žalobcu aj žalovaného, a to záväzky zo zmluvných pokút, rovnako nie je sporný ani druh plnenia, keď predmetom oboch pohľadávok sú peňažné čiastky a nie je sporná ani spôsobilosť pohľadávok, keď u oboch ide o pohľadávky zo súkromnoprávneho vzťahu titulom zaplatenia zmluvných pokút na základe tej istej zmluvy. Odvolací súd vo svojom 2. zrušujúcom rozhodnutí uložil súdu prvej inštancie po zistení, či sa jedná o určitý právny úkon zo strany žalovaného, zamerať svoje dokazovanie na preukázanie, že žalovaný tento kompenzačný prejav adresoval žalobcovi.

10.1. Pokračujúc v odôvodňovaní svojho rozhodnutia, odvolací súd sa vyjadril k inštitútu započítania, v zmysle jeho všeobecnej úpravy v § 580 a nasl. OZ,

ako aj k viazanosti súdu prvej inštancie právnym názorom odvolacieho súdu. Následne konštatoval, že súd prvej inštancie sa v bodoch 56. a 57. odvolaním napadnutého rozsudku vysporiadal tak s otázkou určitosti predmetného právneho úkonu (započítanie žalovaným), ako aj zákonnosťou spôsobu doručenia tejto písomnosti do sféry vplyvu žalobcu. Stotožnil sa s tvrdením žalobcu v odvolaní, že v konaní sa dokazovanie zúžilo na preukazovanie existencie pohľadávky žalovaného premietnutej do započítacieho prejavu, avšak táto skutočnosť vyplývala zo stavu, kedy pohľadávka žalobcu nebola sporná a mala zaniknúť práve v dôsledku stretu pohľadávok.

10.2. Vo vzťahu k námietke nepresvedčivosti, nepreskúmateľnosti a nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozsudku, odvolací súd poukazom na judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky

(ďalej len „Ústavný súd SR“ alebo „ústavný súd“) príkladmo uvádzajúc sp. zn. I. ÚS 188/06, ako aj odkázaním na závery zjednocujúceho stanoviska, ktoré prijalo občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež len „Najvyšší súd SR“ alebo „najvyšší súd“) dňa 3. decembra 2015 pod R 2/2016 konštatoval pravdivosť tvrdenia žalobcu v odvolaní o tom, že súd prvej inštancie sa explicitne nevysporiadal s námietkou premĺčania, ktorú žalobca v konaní uplatnil, zároveň však poukázal na písomné vyjadrenie žalovaného zo 18. júla 2019, ktoré bolo žalobcovi doručené a ktorý naň písomne reagoval, pričom žalovaný správne uviedol, že táto otázka je vyriešená aplikáciou § 388 ods. 2 ObchZ, vo vzťahu ku ktorému ustanoveniu odvolací súd doplnil, že pri práve na plnenie nastávajú dve výnimky zo všeobecného účinku premĺčania týkajúce sa obrany a započítania, pričom ak ide o obranu v súvislosti s právami vzťahujúcimi sa na tú istú zmluvu, je možné odvrátiť účinky premĺčania a už premĺčané právo rovnocenne použiť za účelom obrany (t. j. za účelom dosiahnutia zániku alebo nevymáhateľnosti práva, ktoré druhá strana uplatnila v konaní), čo nastalo v prejednávanom spore.

10.3. Odvolací súd napokon poukázal aj na princíp materiálneho nazerania na spravodlivé súdne konanie, v rámci ktorého ani prípadné formálne procesné pochybenie súdu prvej inštancie v civilnom sporovom konaní, nevyhnutne nemusí vždy viesť k zrušeniu napadnutého rozhodnutia odvolacím súdom; vo vzťahu k materiálnemu chápaniu ústavnosti dôvodil rozhodnutiami ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 19/2012 a III. ÚS 37/2012.

10.4. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a úspešnému žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

11. Proti právoplatnému rozsudku odvolacieho súdu podal v zákonom stanovenej lehote dovolanie žalobca (č. l. 957 - 964 spisu), vyvodzujúc jeho prípustnosť z ustanovení § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) alebo písm. b) CSP.

11.1. Zhrnúc v úvode dovolania obsah dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie, zároveň aj im predchádzajúcich rozhodnutí (v poradí prvé a druhé rozhodnutie prvoinštančného súdu, rovnako v poradí prvé a druhé zrušujúce rozhodnutie odvolacieho súdu), žalobca (v ďalšom texte tiež ako dovolateľ), vo vzťahu k prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP namietol nepreskúmateľnosť rozsudkov tvrdiac, že z ich obsahu nevyplýva relevantné zdôvodnenie nároku žalovaného na zaplatenie zmluvnej pokuty (existencie tohto nároku) ani dôkazov, na podklade ktorých by tento nárok mal žalovanému patriť (a až následne byť spôsobilým na započítanie). Tvrdí, že z napadnutých rozsudkov predovšetkým nevyplynulo to, prečo žalovanému nárok na zmluvnú pokutu vznikol, ani pohľadávky ktoré započítal s pohľadávkami žalobcu, a teda existencia pohľadávky žalovaného nebola vôbec odôvodnená ani preukázaná. Žalobca pritom celé konanie pohľadávkou žalovaného náležite a rozsiahlou argumentáciou sporil a nepovažoval ju za existujúcu a dôvodnú, a teda ju nikdy neuznal. Má za to, že v napadnutých rozsudkoch úplne absentuje zmienka o tom, s odvolaním sa na aké porušenie zmluvných alebo iných povinností mal žalovaný nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty, ktorú si proti žalobcovi započítaním uplatnil; tvrdí, že súdy vo svojich rozsudkoch neuskutočnili žiadne zhodnotenie skutkového stavu v tom smere, aby preukázali, že výlučne žalobca mal takýmto spôsobom porušiť svoju zmluvnú alebo zákonnú povinnosť. Tvrdí ďalej, že súd prvej inštancie iba formálne a nepreskúmateľne skonštatoval spôsobilosť pohľadávky žalovaného na započítanie, pričom tento nedostatok nenapravil ani súd odvolací. Súdy v napadnutých rozsudkoch žiadnym spôsobom bližšie nevysvetlili ani neustálili, so splnením ktorej povinnosti má byť žalobca v omeškani, ktorá by tak mala zakladať nárok žalovaného na zmluvnú pokutu a ktorá okolnosť napokon nevyplýva ani zo započítania z 24. februára 2014. Hoci súd prvej inštancie v bode 56. svojho rozsudku uviedol, že opakovane skúmal obsah namietaného právneho úkonu, t. j. či je z neho zrejmé, ktorú pohľadávkou si žalovaný uplatnil na započítanie a ak áno, v akej výške proti pohľadávke žalobcu ako veriteľa, samotné uvedenie obsahu tohto právneho úkonu v konaní absentuje, nakoľko toto bližšie neuviedol ani súd odvolací. Ďalej, hoci súd prvej inštancie v bode 57. rozsudku uviedol, že „nárok uplatnený kompenzáciou je teda čo do právneho základu daný“, opäť absentuje akékoľvek zdôvodnenie nároku žalovaného na zmluvnú pokutu napr. okolnosťami, zodpovednosťou žalobcu na zaplatenie tejto pokuty,

počtom dní, sumou a celkovým výpočtom, ako aj zdôvodnením, či a prečo k nejakému omeškaniu žalobcu s odovzdaním diela došlo. Žalobca súdu vytýka, že ním uvádzané tvrdenia len formálne prevzal z tvrdení žalovaného, avšak v skutočnosti ich sám nezistil, nepreveril, nezhodnotil ani riadne nezdôvodnil. Obom súdom žalobca vytýka, že nárok žalovaného na zaplatenie zmluvnej pokuty súdy v napadnutých rozsudkoch poňali „automaticky“ za daný, judikovaný a priznaný a následne sa venovali „len“ jeho spôsobilosti na započítanie a samotnému započítaniu, ktoré i tak vyhodnotili nepreskúmateľne. Súdy podľa názoru žalobcu žiadnym spôsobom nevyhodnotili jeho rozsiahle námietky ohľadom rozporovania tohto nároku, uvádzané naposledy v jeho odvolaní proti 3. rozsudku súdu prvej inštancie, ale len uviedli, že žalobcom namietaná nespôsobilosť pohľadávky žalovaného na započítanie „nebola zo strany žalobcu vyvrátená“ (avšak bez ďalšieho zhodnotenia, rovnako žiadne vyhodnotenie neprebehlo ohľadom nároku žalovaného na zmluvnú pokutu, okrem uvedenia, že mu tento nárok patrí.

11.2. V ďalších bodoch dovolania [na stranách 6 až 8 pod písmenami a) až l)] žalobca pre úplnosť opakovane poukázal na (skutkové) okolnosti, zdôvodnenie ktorých (podľa jeho tvrdenia) v napadnutých rozsudkoch absentuje a ktoré preukazujú, že nárok žalovaného na ním uplatnenú zmluvnú pokutu nevznikol, a teda že žalobca nebol v omeškaní s odovzdaním diela, resp. nebol v omeškaní z dôvodov na svojej strane. Žalobca opakovane tvrdí, že pokiaľ by súdy dôsledne nárok žalovaného posúdili (ak by sa zaoberali relevantnými a rozsiahlymi námietkami žalobcu sporiacimi a neuznávajúcimi nárok žalovaného), odrazilo by sa to v náležitom odôvodnení napadnutých rozsudkov konajúcich súdov, ktoré by museli dôjsť k záveru o jeho neexistencii alebo nedôvodnosti. Odvolaciemu súdu vytýka, že hoci vo svojom rozsudku poukazuje na princíp materiálneho chápania spravodlivosti, on sám (vrátane súdu prvej inštancie) sa ním neriadil, pretože o nároku žalovaného rozhodli výslovne formálne tak, že ho priznali (a uznali jeho započítanie s nárokom žalobcu), avšak bez zdôvodnenia, na základe akého dokazovania k svojmu rozhodnutiu dospeli, ktorý prístup nezodpovedá spravodlivému súdnemu konaniu voči žalobcovi.

11.3. Vádou nepreskúmateľnosti je podľa žalobcu postihnuté aj vyhodnotenie súdov ohľadom započítania žalovaného vykonaného jeho listom zo dňa 24. februára 2014, a to ohľadom spôsobilosti pohľadávky žalovaného na započítanie, nakoľko z napadnutých rozsudkov nevyplýva, aké konkrétne pohľadávky žalovaný voči pohľadávkam žalobcu započítaval (keďže išlo o viacero pohľadávok, a to s odvolaním sa na konkrétne sumy a ich splatnosti ani to, kedy a s ktorými pohľadávkami žalobcu sa mali stretnúť), a teda aké konkrétne pohľadávky žalovaného mali zaniknúť započítaním s pohľadávkami žalobcu a kedy. Pri započítaní žalovaného z 24. februára 2014 súdy len všeobecne uviedli, že platnosť (určitosť a zrozumiteľnosť) tohto úkonu, t. j. započítania nebola sporná a obmedzili sa iba na konštatovanie, že v konaní nie je sporná vzájomnosť pohľadávok, rovnako nie je sporný druh plnenia a ani spôsobilosť pohľadávok. Aj keď súd prvej inštancie v bode 56. rozsudku uviedol, že opakovane skúmal obsah tohto právneho úkonu, t. j. či je z neho zrejmé, ktorú pohľadávku si žalovaný uplatnil na započítanie a ak áno, v akej výške proti pohľadávke žalobcu ako veriteľa, samotné uvedenie obsahu tohto právneho úkonu v konaní absentuje a zdôvodnenie v uvedenom smere bližšie neuviedol ani odvolací súd. Žalobca tvrdí, že vo svojom vyjadrení z 3. apríla 2019 náležite uviedol, z akých dôvodov považuje toto údajné započítanie vykonané žalovaným za absolútne neplatný právny úkon, ktoré tvrdenia sa premietli aj do odvolania proti 3. rozsudku prvoinštančného súdu. Tvrdí, že i keď súd prvej inštancie vyjadrenie žalobcu obsiahol v bode 21. svojho 2. rozsudku, i v bode 24. svojho 3. rozsudku, pri záverečnom odôvodnení napadnutého 3. rozsudku uvedenú podstatnú argumentáciu už žiadnym spôsobom nevyhodnotil ani nevysvetlil, prečo sa v tomto smere odklonil od pôvodného názoru prezentovaného v 2. rozsudku a toto pochybenie nenapravil ani odvolací súd. Tvrdí, že ak má byť žalovaným uskutočnené započítanie platným právnym úkonom spôsobilým vyvolať právne následky, mali súdy obsah i určitosť tohto úkonu popísať (ak mu to navyiac uložil i súd odvolací vo svojom 2. uznesení). Vádou nepreskúmateľnosti preto podľa názoru žalovaného je i to, že v napadnutých rozsudkoch absentuje zdôvodnenie platnosti započítania žalovaného zo dňa 24. februára 2014, resp. vyvrátenie dôvodov uvádzaných žalobcom a preukazujúcich naopak neplatnosť tohto započítania.

11.4. V nasledujúcej časti dovolania [strany 10 až 11, písm. a) až e)] žalobca zhrnul dôvody neplatnosti započítania (započítacieho prejavu žalovaného zo dňa 24. februára 2014) a vyslovil, že z dôvodu, že pri

započítaní pohľadávok tieto zanikajú keď sa stretnú, musí byť z právneho úkonu započítania zrejmé, ktoré pohľadávky sa navzájom započítavajú, čo je obzvlášť dôležité najmä v prípadoch, keď sa jedným právnym úkonom započítava viacero pohľadávok. V prípade, ak zo započítania nie je zrejmé, ktorá konkrétna pohľadávka sa započítava na ktorú konkrétnu pohľadávku, nebolo by možné určiť ani zo žiadneho predpisu poradie započítania, teda ktorá pohľadávka sa s ktorou stretá, následkom čoho by bol právny úkon započítania neurčitý, a tým neplatný. Súdom vytýka, že v odôvodnení napadnutých rozsudkov súdov nenašlo zmienku ani to, že žalovaný uplatnil zmluvnú pokutu 2-krát a vždy odlišne; najprv listom zo dňa 24. februára 2014 o uplatnení a započítaní zmluvnej pokuty v sume 227.346,42 eura, kedy žalobca mal byť v omeškaní s odovzdaním diela od 1. októbra 2009 do 19. apríla 2010, následne na pojednávaní dňa 17. apríla 2018 predložil nové (druhé) vyčíslenie a uplatnenie zmluvnej pokuty, a to už za obdobie od 01. januára 2010 do 17. mája 2010 v sume 245.367,-- eura s bližšou špecifikáciou, čím len potvrdil nedôvodnosť prvého uplatnenia zmluvnej pokuty; z uvedeného podľa názoru dovolateľa možno vyvodiť zmätočnosť akejkoľvek zmluvnej pokuty žalovaného. V rozhodnutiach súdov absentuje akékoľvek zhodnotenie tohto „druhého“ uplatnenia zmluvnej pokuty zo strany žalovaného zo dňa 17. apríla 2018, ktorým žalovaný sám priznal neurčitost' a nejasnosť prvého uplatnenia zmluvnej pokuty zo dňa 24. februára 2014. Súdom vytýka, že napriek tomu, že žalovaný svoje odvolanie proti 2. rozsudku prvoinštančného súdu založil práve na nevyhodnotení kompenzačnej námietky zo dňa 17. apríla 2018, táto vôbec nebola súdmi zhodnotená.

11.5. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) alebo b) CSP, žalobca vyslovil, že súdy nižšej inštancie nesprávne a neúplne vec právne posúdili, keď neaplikovali všetky predpoklady platnosti právnych úkonov na započítanie žalovaného zo dňa 24. februára 2014 a predpoklady započítania ako právneho úkonu na daný zistený skutkový stav. Tvrdí, že súdy síce správne použili ustanovenia § 37 ods. 1 a § 580 a nasl. OZ, avšak tieto na danú vec nesprávne interpretovali. Jednou zo zásadných otázok, ktoré mali právne posúdiť súdy nižšej inštancie po preverení, či išlo o pohľadávky žalovaného spôsobilé na započítanie hlavne v kontexte ich existencie, bolo to, či došlo k započítaniu a následne zániku týchto pohľadávok strán sporu započítaním podľa § 580 v spojení s § 37 ods. 1 OZ. Otázku pre dovolací prieskum žalobca sformuloval v znení „Je možné započítať pohľadávky bez toho, aby bolo zo započítania zrejmé, ktoré konkrétne pohľadávky dlžníka sa započítavajú na ktoré konkrétne pohľadávky veriteľa, kedy sa stretávajú, a teda kedy dochádza k ich zániku?“. Relevantnosť tejto otázky žalobca vzhliada v tom, že je v nej obsiahnutý dopyt, čo je obsahom, zmyslom a účelom ustanovenia § 580 OZ, resp. ako interpretovať to „ak niektorý z účastníkov urobí voči druhému prejav smerujúci k započítaniu“. Žalobca uviedol, že si je vedomý toho, že dovolací súd nemôže dať odpoveď na otázku, či započítanie bolo platným alebo neplatným právnym úkonom a či spôsobilo zánik pohľadávky žalobcu, ale k tomu, čo má byť zo započítania zrejmé a čo postačuje k platnosti takéhoto započítania, preto vyslovil, že dovolanie smeruje k tomu „čo je alebo má byť obsahom započítania na to, aby bolo platným právnym úkonom a spôsobilým zániku pohľadávky žalobcu“. Tvrdí, že táto otázka nebola súdmi v tejto veci zodpovedaná, resp. interpretovaná správne a súčasne, že bola pre rozhodnutie v tomto spore významná. Uviedol zároveň, že ak by mal dovolací súd za to, že odvolací súd sa neodchýlil od ustálenej súdnej praxe v danej otázke, dovolateľ z opatrnosti uplatňuje aj dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, a teda že ide o otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola riešená.

11.6. Na základe všetkých vyššie uvádzaných tvrdení žalobca dovolaciemu súdu navrhol, aby rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 25. apríla 2024, č. k. 3Cob/116/2023-886, rovnako aj rozsudok Okresného súdu Prešov z 22. októbra 2019, č. k. 18Cb/100/2013-594 vo výrokoch, ktorými žalobu žalobcu zamietol a priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %, zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Súčasne si uplatnil nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanému v celom rozsahu.

11.7. Žalobca v závere svojho dovolania navrhol, aby dovolací súd v zmysle § 444 ods. 1 CSP odložil vykonateľnosť rozsudku súdu prvej inštancie i súdu odvolacieho, argumentujúc dôvodom hodným osobitného zreteľa, ktorý vzhliada vo výške nároku žalobcu uplatňovaného v konaní, i predpoklade úspešnosti dovolania. Tvrdí zároveň, že znášaním (zaplatením) náhrady trov konania žalovanému v

nemalej výške pred rozhodnutím dovolacieho súdu dôjde k neprimeranému a nenáležitému poškodeniu žalobcu, ktoré už nebude možné v budúcnosti napraviť. Žalobca je navyše kvôli pracovnému úrazu osobou s ťažkým zdravotným postihnutím, na invalidnom vozíku, odkázaným na sprievodcu, ktoré okolnosti sťažujú výkon jeho podnikateľskej činnosti.

12. K dovolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný písomným podaním z 20. decembra 2024 (č. l. 1038 - 1041). Stotožňujúc sa s napadnutými rozsudkami, považujúc ich za vecne správne, obsahujúce vysvetlenia k podstatným otázkam sporu, navrhol žalobcom uplatnený mimoriadny opravný prostriedok ako neprípustný odmietnuť, zároveň si uplatnil náhradu trov dovolacieho konania. Súd prvej inštalácie postupom podľa § 436 ods. 4 CSP zaslal vyjadrenie žalovaného žalobcovi, ktorého ďalšie vyjadrenia v spore nenasledovali.

13. Najvyšší súd SR ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátkou v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 veta pred bodkočiarkou CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalobcu je potrebné odmietnuť. V nasledujúcich bodoch dovolací súd uvádza stručné odôvodnenie svojho rozhodnutia (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP):

14. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosť tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti v Civilnom sporovom poriadku. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

15. Úspešné uplatnenie dovolania je vždy nevyhnutne podmienené primárnym záverom dovolacieho súdu o prípustnosti dovolania a až následným sekundárnym záverom týkajúcim sa jeho dôvodnosti. Zo zákonných ustanovení upravujúcich otázku prípustnosti dovolania je zrejmé, že na to, aby sa dovolací súd mohol zaoberať vecným prejednaním dovolania, musia byť splnené podmienky prípustnosti dovolania vyplývajúce z § 420 (alebo § 421) CSP, a tiež podmienky dovolacieho konania, t. j. aby (okrem iného) dovolanie bolo odôvodnené dovolacími dôvodmi, aby išlo o prípustné dovolacie dôvody a aby tieto dôvody boli vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

16. Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, pokiaľ trpí niektorou z procesných väd konania vymenovaných v písm. a) až f) predmetného ustanovenia (zakotvujúce tzv. vady zmätočnosti). Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1, 2 CSP).

17. Naproti tomu dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo, alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštalácie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 1, 2 CSP).

18. Dovolací súd je rozsahom dovolania viazaný [§ 439 CSP, okrem prípadov uvedených v písm. a) až c) citovaného ustanovenia]. Rovnako je dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní. Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. c), resp. písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods.

1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku uvedenej viazanosti dovolacieho súdu dovolacím dôvodom, dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom (uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/59/2017 z 8. júna 2017). V tu posudzovanej veci žalobca (v ďalšom texte tiež ako „dovolateľ“) v dovolaní argumentuje prípustnosťou dovolania podľa § 420 písm. f) a § 421 CSP.

19. Venujúc sa dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, dovolací súd zdôrazňuje, že pre naplnenie citovaného ustanovenia je nevyhnutné kumulatívne splnenie troch zákonných znakov, ktorými sú 1) nesprávny procesný postup súdu (pod ktorým je potrebné rozumieť taký postup súdu, ktorým sa strane znemožnila realizácia tých procesných práv, ktoré majú slúžiť na ochranu a obranu jej práv a záujmov v tom-ktorom konaní), 2) tento nesprávny procesný postup znemožnil strane sporu realizovať jej patriace procesné práva, súčasne 3) intenzita tohto zásahu dosahovala takú mieru, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

20. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zarúčených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). Všeobecné sudy pri výklade a aplikácii procesných právnych noriem musia uprednostniť vždy ten z rôznych do úvahy prichádzajúcich výkladov, ktorý je priaznivejší, ústretovejší a zabezpečujúci plnohodnotnejšiu realizáciu práv pre stranu sporu (II. ÚS 419/2021). Pod pojmom „nesprávny procesný postup“, ktorý odôvodňuje prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP možno rozumieť faktickú činnosť alebo nečinnosť súdu, procedúru prejednávania veci (to, ako súd viedol spor), znemožňujúcu strane sporu plnohodnotnú realizáciu jej procesných oprávnení, mariacu možnosť jej aktívnej účasti na konaní, ale aj absenciu riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia, jeho nedostatočnosť, nezrozumiteľnosť, nepresvedčivosť, či svojvoľnosť, nezabezpečujúcu všetky atribúty a garancie spravodlivej súdnej ochrany (pozri aj nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 120/2020 z 21. januára 2021).

21. Dôvodiac prípustnosťou dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, žalobca namietol nepreskúmateľnosť rozhodnutí konajúcich súdov tvrdiac, že z nich nevyplýva zdôvodnenie nároku žalovaného na zaplatenie zmluvnej pokuty ani dôkazov, na podklade ktorých by tento nárok mal žalovanému patriť. Vádou nepreskúmateľnosti je podľa žalobcu postihnuté vyhodnotenie súdov ohľadom započítania žalovaného vykonaného jeho listom z 24. februára 2014, a to ohľadom spôsobilosti pohľadávky žalovaného na započítanie, nakoľko z napadnutých rozsudkov nevyplýva, ktoré, resp. aké konkrétne pohľadávky žalovaný voči pohľadávkam žalobcu započítal. Namietá, že sudy vo svojich rozsudkoch neuskutočnili žiadne zhodnotenie skutkového stavu, že nárok žalovaného na zaplatenie zmluvnej pokuty poňali automaticky a len formálne ho prevzali z jeho tvrdení bez toho, aby vysvetlili či ustálili, so splnením ktorej povinnosti má byť žalobca v omeškaní, ktorá by tak mala zakladať nárok žalovaného na zmluvnú pokutu.

22. Právo účastníka (sporovej strany) na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jedným z princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces a práva na súdnu ochranu podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) [viď. sp. zn. II. ÚS 383/06]. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa článku 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a

skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

23. K naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP nedochádza len úplnou absenciou odôvodnenia, ale aj jeho nedostatočnosťou alebo nezrozumiteľnosťou, či svojvoľnosťou (viď napr. II. ÚS 419/2021). Štruktúra práva na odôvodnenie súdneho rozhodnutia je rámcovo upravená v § 220 ods. 2 CSP, pričom táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní podľa § 378 ods. 1 CSP. Odôvodnenie má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné. Súd je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického, jasného vyjadrovania a musí spĺňať základné gramatické, lexikálne a štylistické hľadiská. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť. Právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia neznamena právo na uvedenie „aspoň nejakých“ dôvodov, ale ide o právo na uvedenie dostatočných, logických a zrozumiteľných argumentov reagujúcich na relevantné tvrdenia a námietky strán sporu, vyhodnotenie dokazovania a vysvetlenie prečo prípadne v konaní navrhované dôkazy súd nevykonal. Súd by mal presvedčivo odôvodniť a vysvetliť aj aplikáciu príslušného právneho predpisu, či ustanovenia z neho na rozhodovanú vec.

24. V prípade odvolacieho rozhodnutia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 387 ods. 2 CSP). Aj v tomto prípade sa však musí odvolací súd v zmysle § 387 ods. 3 CSP v odôvodnení odvolacieho rozhodnutia vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní (odvolacími námietkami). Odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie (§ 387 ods. 3 CSP). Ak odôvodnenie odvolacieho súdu neobsahuje zrozumiteľnú a presvedčivú argumentáciu k vyššie uvedeným námietkam, nesplňa atribúty riadneho odôvodnenia, čím porušuje právo na spravodlivý súdny proces.

25. Dovolací súd po preskúmaní dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, ako aj rozsudku súdu prvej inštancie, dospel k záveru, že tieto rozhodnutia vyššie uvedené kritériá pre odôvodňovanie súdnych rozhodnutí spĺňajú, pričom obe tieto rozhodnutia nemožno vnímať izolovane. Súd prvej inštancie po vyhodnotení dokazovania (vrátane jeho doplnenia v intenciách odvolacieho súdu), z ktorého vychádzal a ustálil skutkový stav veci, citovaní príslušných zákonných ustanovení, ktoré na vec aplikoval, skonštatoval dôvod zamietnutia podanej žaloby spočívajúci v zániku nároku žalobcu v dôsledku dôvodne uplatnenej a doručenej kompenzačnej námietky žalovaného. V dôsledku viazanosti právnym názorom odvolacieho súdu v zmysle § 390 ods. 2 CSP konštatoval, že nie je sporná vzájomnosť pohľadávok, nie je sporný druh plnenia a spôsobilosť pohľadávok. Postupujúc v zmysle záverov odvolacieho súdu, prihliadajúc na jeho právny názor a odôvodnenie, sa súd prvej inštancie v ďalšom zamerl na skúmanie obsahu právneho úkonu žalovaného označeného ako „Vyúčtovanie časti zmluvnej pokuty“ z 24. februára 2024, z ktorého vyplýva, že ide o započítací prejav žalovaného do výšky uplatnenej pokuty žalobcom, ktorého platnosť (určitosť a zrozumiteľnosť) nie je ani podľa odvolacieho súdu sporná. Vo vzťahu k viazanosti prvoinstančného súdu právnym názorom odvolacieho súdu dovolací súd zdôrazňuje, že ide o tzv. kasačnú viazanosť, ktorú sú súde nižších inštancií povinné rešpektovať, pričom odklon od právneho názoru odvolacieho súdu je prípustný iba celkom výnimočne (v dôsledku zmeny skutkových zistení, z ktorých vychádzal odvolací súd, v dôsledku odlišného vyriešenia prejudiciálnej otázky v inom konaní, resp. v dôsledku zmeny právnej úpravy, ani jeden z uvedených prípadov však v posudzovanej veci nenastal). Rešpektujúc preto uvedený zákonný princíp, súd prvej inštancie po preskúmaní označeného právneho úkonu (zistiť okolnosti odôvodnené v bodoch 56. a 57. rozsudku) uzavrel, že nárok žalovaného uplatnený kompenzáciou je čo do právneho základu je daný. Vysvetlil, v dôsledku čoho vznikol nárok žalovaného na uplatnenie zmluvnej pokuty a vyjadril sa aj k námietke žalobcu týkajúcej sa spôsobilosti pohľadávky žalovaného na započítanie, zohľadniac tú skutočnosť, že v konaní písomný dodatok k zmluve ohľadne neskoršieho odovzdania diela, preukázaný, ani tvrdený nebol.

26. So skutkovými zisteniami a právnym záverom prvoinštančného súdu sa v celom rozsahu stotožnil aj súd odvolací v dovolaní napadnutom rozsudku, vo vzťahu ku ktorému dospel dovolací súd k záveru, že je zdôvodnené preskúmateľným spôsobom, nakoľko odvolací súd dostatočne jasne a zrozumiteľne vysvetlil dôvody, pre ktoré sa s rozsudkom súdu prvej inštancie stotožnil a vysporiadal sa s odvolacími argumentami a námietkami žalobcu. Na zdôraznenie jeho správnosti doplnil aj dôvody vlastné, pre ktoré vyhodnotil právny úkon žalovaného (vyššie označenú písomnosť - započítanie žalovaným) za určitý a posúdil ako zákonný aj spôsob doručenia písomnosti do sféry vplyvu žalobcu. Dovolací súd zdôrazňuje, že hoci odvolací súd mohol uplatniť postup vyplývajúci z ustanovenia § 387 ods. 2 CSP (viď bod 24. tohto uznesenia), svoje rozhodnutie potvrdzujúce rozsudok prvoinštančného súdu podrobne zdôvodnil. Vysporiadal sa aj s námietkou premlčania uplatnenou žalobcom, ku ktorej sa súd prvej inštancie v odôvodnení svojho zamietajúceho rozhodnutia nevyjadril, a preto tento nedostatok zhojil súd odvolací v bode 27.7 svojho rozsudku.

27. Dovolací súd pre úplnosť, vo vzťahu k námietke dovolateľa spočívajúcej v tvrdení, že v rozhodnutiach konajúcich súdov absentuje vyhodnotenie uplatnenia zmluvnej pokuty žalovaným na pojednávaní prvoinštančného súdu dňa 17. apríla 2018 (za obdobie od 1. januára 2010 do 17. mája 2010 v sume 245.367,-- eura, čím podľa dovolateľa len potvrdil nedôvodnosť prvého uplatnenia zmluvnej pokuty vo vyčíslení z 24. februára 2014), uvádza, že pokiaľ súdy k vyhodnocovaniu tohto úkonu nepristúpili, bolo to z dôvodu, že za platný považovali právny úkon započítania z 24. februára 2014, a teda nemali dôvod sa zaoberať ďalším eventúrnym zápočtom.

28. Dovolací súd na tomto mieste zdôrazňuje, že konania pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (IV. ÚS 489/2011), preto odôvodnenia rozhodnutí prvoinštančného súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (napr. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09). Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvoinštančného súdu, ako aj súdu odvolacieho, prípadne aj dovolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania. Dovolací súd napokon, súladne s judikatúrou ústavného súdu pripomína, že iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej nedôvodnosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia súdu/súdov (napr. I. ÚS 188/06). Pokiaľ ide o podmienku prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, je v prípade zistenia porušenia nevyhnutné aj posúdenie miery, do akej došlo postupom súdu k porušeniu práva strany na spravodlivý proces. Podmienka prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je totiž splnená, ak právo strany na spravodlivý proces bolo porušené len v časti konania, resp. do takej miery, že strana mohla uplatniť svoj vplyv na výsledok konania podaním odvolania. V prejednávanom prípade žalobcovi obrana jeho práv a oprávnených záujmov v rámci odvolacieho konania (ale aj prvoinštančného konania) bezpochyby umožnená bola.

29. Ďalšími svojimi námietkami žalobca zachádza do vyhodnocovania skutkových okolností, ku ktorým dospeli konajúce súdy a z posúdenia ktorých vychádzali pri právnom hodnotení veci, vo vzťahu ku ktorej okolnosti dovolací súd, poukazom na ustanovenie § 442 CSP zdôrazňuje, že je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu vecí.

30. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od prvoinštančného súdu a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, nie je súdom skutkovým. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd. Jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania. V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz,

deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dovolací súd existenciu takýchto pochybení ako závažných deficitov v dokazovaní v prejednávanej veci nezistil a vzhľadom na obsah dovolaní napadnutých rozsudkov, dovolací súd nesúhlasí ani s tvrdením dovolateľa, že v nich absentuje zdôvodnenie dokazovania, či zhodnotenie skutkového stavu.

31. K procesu vykonaného dokazovania konajúcimi súdmi dovolací súd pre úplnosť uvádza, že nebolo povinnosťou súdu prvej inštancie žalobcu v priebehu konania poučovať, akými dôkazmi vie svoj nárok (úspešne) preukázať, resp. aké chýbajúce dôkazy má ešte v konaní predložiť (viď R 15/2026), čo vyplýva z princípu rovnosti sporových strán v civilnom sporovom konaní, podľa ktorého žiadna zo sporových strán nemá vo vzťahu k protistrane iné než rovnocenné postavenie. Dovolací súd z obsahu zistil, že strany boli o povinnosti označiť dôkazné prostriedky riadne poučené, hneď v úvode konania, a to uznesením z 5. septembra 2013, ešte podľa predchádzajúceho procesného predpisu - Občianskeho súdneho poriadku (č. l. 50 - 52 spisu) s tým, že pred vyhlásením rozsudku v každom dotknutom štádiu konania (teda prvého rozsudku súdu prvej inštancie i rozsudkov po každom ďalšom zrušujúcom rozhodnutí odvolacieho súdu), bol sporovým stranám poskytnutý priestor na doplnenie dokazovania, k čomu sa vyjadrili, že návrhy na doplnenie dokazovania nemajú (č. l. 208, 268, 592). Vo vzťahu k uvedenému dovolací súd pre úplnosť dodáva, že povinnosť strán sporu vzniesť prostriedky procesného útoku a procesnej obrany včas, je výrazom tzv. koncentrácie konania vyplývajúcej z § 153 už nového procesného predpisu - CSP. Ide najmä o skutkové tvrdenia, popretia skutkových tvrdení, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom a hmotnoprávne námietky. Uvedený princíp je jedným zo základných princípov civilného sporového konania, ktorého podstata spočíva (okrem iného) v tom, že súd konkrétne prostriedky procesného útoku, ani prostriedky procesnej obrany v konaní, špecifikovať nemôže, a teda nemôže poučovať sporové strany o ich možnom ďalšom postupe v konaní.

32. Sumarizujúc vyššie uvedené, dovolací súd vo vzťahu k namietnutej procesnej vade konania podľa § 420 písm. f) CSP (ku ktorej malo dôjsť nedostatočným odôvodnením súdnych rozhodnutí) dovolací súd konštatuje, že nezistil žiadnu, tzv. vadu zmätočnosti (závažné procesné pochybenie odvolacieho súdu, ani súdu prvoinštančného) spočívajúcu v tom, že by svojim nesprávnym procesným postupom znemožnili dovolateľovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by tým došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP alebo práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. V preskúmvanej veci tak podmienka prípustnosti dovolania v § 420 písm. f) CSP splnená nebola, čo zakladá dôvod na odmietnutie dovolania v zmysle ustanovenia § 447 písm. c) CSP.

33. Dovolateľ v dovolaní dôvodí aj dovolacím dôvodom podľa § 421 CSP ods. 1 písm. a) a písm. b) CSP, kedy po všeobecnom opise, čo sa rozumie právnym posúdením, za otázku zásadného právneho významu označil otázku „Je možné započítať pohľadávky bez toho, aby bolo zo započítania zrejmé, ktoré konkrétne pohľadávky dlžníka sa započítavajú na ktoré konkrétne pohľadávky veriteľa, kedy sa stretávajú, a teda kedy dochádza k ich zániku?“, smerujúc dovolanie k tomu, „čo je alebo má byť obsahom započítania na to, aby bolo platným právnym úkonom a spôsobilým zániku pohľadávky žalobcu“.

34. Dovolací súd vo všeobecnosti uvádza, že uplatnenie dovolacieho dôvodu, ktorým je v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 CSP nesprávne právne posúdenie veci, predpokladá spochybnenie správnosti riešenia právnych otázok odvolacím súdom. Právnym posúdením veci je činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej normy, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

35. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu, teda v žiadnom prípade nemôže ísť o skutkovú otázku (k definícii skutkovej a právnej otázky sa najvyšší súd vyjadril v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/27/2019). Vo vzťahu k právnej otázke dovolací súd ďalej pokračuje zdôraznením tej okolnosti, že musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním, nie o právnu otázku, ktorá podľa dovolateľa mala byť riešená. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej neviedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní, a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom. Napokon, s prihliadnutím na účel a zmysel dovolacieho konania z hľadiska nesprávneho právneho posúdenia veci, ktorým je v prvom rade zjednocovanie právnej praxe a odstraňovanie právnej neistoty s cieľom dosiahnuť, aby na určitú právnu otázku dostala strana konania za rovnakých podmienok v zásade rovnakú odpoveď, a teda zabezpečenie jednotnosti vo výklade právnych noriem, je nutné, aby právna otázka spĺňala prvok generality a univerzality, ktorý je vlastný všeobecne záväzným právnym predpisom.

36. Dovolací súd po oboznámení sa s obsahom dovolania žalobcu v časti dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 CSP, je nútený konštatovať, že hoci dovolateľ formálne sformuloval otázku v znení „Je možné započítať pohľadávky bez toho, aby bolo zo započítania zrejmé, ktoré konkrétne pohľadávky dlžníka sa započítavajú na ktoré konkrétne pohľadávky veriteľa, kedy sa stretávajú a teda kedy dochádza k ich zániku?“, túto za otázku, ktorá by spĺňala kritériá vyžadované zákonom, považovať možné nie je. V posudzovanom prípade odvolací súd totiž nevyslovil, že by sa mohli započítať pohľadávky bez konkretizácie, alebo že by zo započítania nemalo byť zrejmé, kedy dochádza k ich stretu. Konajúce súdy bezpochyby konkretizovali, ktorú pohľadávku si žalovaný uplatnil na započítanie a v akej výške - konkrétne pohľadávku zo zmluvnej pokuty do výšky uplatnenej pokuty žalobcom. V prípade dovolateľom formulovanej otázky preto ide o otázku hypotetickú, nesplňajúcu kritérium právnej otázky zakladajúcej prípustnosť dovolania (keďže túto nevymedzil spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP).

37. Dovolací súd upozorňuje, že z dôvodu, že je viazaný obsahovým vymedzením dovolacieho dôvodu, je potrebné, aby dovolateľ konkrétne vymedzil právnu otázku, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu [§ 421 ods. 1 písm. a) CSP], ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená [§ 421 ods. 1 písm. b) CSP] alebo ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne [§ 421 ods. 1 písm. c) CSP]. Táto požiadavka je umocnená tou skutočnosťou, že dovolateľ musí byť zastúpený advokátom ako osobou znalou práva, ktorá okolnosť predpokladá bezchybnosť podaných dovolaní. Uvedené korešponduje so závermi ústavného súdu v jeho rozhodnutiach, vyžadujúcich aby „...právna otázka z dovolania jasne vyčnievala a takisto, aby z dovolania vyčnievalo aj právne posúdenie veci, ktoré pokladá dovolateľ za nesprávne s uvedením toho, v čom má spočívať táto nesprávnosť“ (I. ÚS 115/2020). V danom prípade však dovolateľ nevymedzil právnu otázku a ani nešpecifikoval nesprávnosť právneho posúdenia veci (t. j. aké ustanovenie právneho predpisu alebo predpis samotný aplikovať mal, alebo aké vykladal nesprávne a pod.). Dovolaciemu súdu neuniklo, že žalobca bol počas celého konania (a aj naďalej je aj v dovolacom konaní) zastúpený právnym zástupcom, ktorá okolnosť predpokladá kvalifikovaný, na odborných znalostiach založený postup zastúpenej sporovej strany [pri ktorom zastúpení súd nemá ani všeobecnú poučovaciu povinnosť o procesných právach a povinnostiach - viď § 160 ods. 1, 2, 3 písm. b) CSP]. V nadväznosti na uvedené dovolací súd upozorňuje, že absenciu základných náležitostí dovolania uplatneného podľa § 421 CSP nemôže nahrádzať a vlastným postupom dopĺňať dovolanie z dôvodu, že týmto postupom by došlo k narušeniu princípu tzv. rovnosti zbraní.

38. Sumarizujúc vyššie uvedené, keďže dovolateľ vo vzťahu k dôvodu prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 421 nevymedzil dovolací dôvod spôsobom uvedeným v ustanovení § 432 ods. 2 CSP, dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalobcu v tejto časti je potrebné odmietnuť podľa ustanovenia § 447 písm. f) CSP.

39. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti, keďže prípustnosť dovolania žalobcu nie je daná podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP a ani podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolací súd dovolanie žalobcu podľa ustanovenia § 447 písm. c) CSP, ako aj ustanovenia § 447 písm. f) CSP odmietol bez toho, aby sa zaoberal otázkou vecnej správnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia.

40. Keďže dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol, je neopodstatnený tiež jeho návrh na odklad vykonateľnosti napadnutého rozsudku podľa § 444 ods. 1 CSP a v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu nevydal o tom samostatné rozhodnutie (resp. nerozhodol osobitným výrokom).

41. Žalovaný bol v dovolacom konaní úspešný, preto mu dovolací súd priznal voči žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

42. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.